

לְמַלְכִים, דְּאַחֲזִיין לֹון מְלִין עֲלָאין, וּמִשְׁנִיין מִבְּנֵי נִשָּׂא
 אַחֲרָנִין. כִּמָּה דְּמִלְכָּא דְּרַגְיָה עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאָר אַחֲרָנִין,
 הָכִי נִמִּי אַחֲזִיאֵנוּ לִיָּה בְּדִרְגָּא עֲלָאָה עַל כָּל שְׂאָר אַחֲרָנִין.
 כִּמָּה דָּאָתְּ אָמַר אֵת אֲשֶׁר הָאֱלֹהִים עוֹשֶׂה הֲרָאָה אֵת
 פִּרְעֹה. (רלח א) אָבֵל לְשָׂאָר בְּנֵי נִשָּׂא, לָא גְּלִי לֹון קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא מַה דְּאִיהוּ עֵבֵד, בַּר לְנַבִּיאֵי אוּ לְחַסִּידֵי אוּ
 לְחַפְיֵי דְרָא, וְהָא אוּקְמוּהָ.

תָּא חֲזִי, כְּתִיב, אוֹתֵי הַשִּׁיב עַל כַּנִּי וְאוֹתוֹ תִּלָּה, מִכָּאן
 דְּחֻלְמָא אוּזִיל בְּתַר פִּישְׂרָא. הַשִּׁיב עַל כַּנִּי מֵאן,
 אָלָא דָּא יוֹסֵף. וְאוֹתוֹ תִּלָּה, בְּהֵוֹא פִּישְׂרָא דְקָא פִּשְׂרָא
 לִיָּה, וּכְתִיב וַיְהִי כִּאֲשֶׁר פָּתַר לָנוּ כֵּן הָיָה:

וַיִּשְׁלַח פִּרְעֹה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף וַיְרִיצֵהוּ מִן הַבּוֹר וְגו'.
 רַבִּי אָבָא פִּתַּח וְאָמַר, (תהלים קמז) רוּצָה יִי אֵת
 יִרְאִיו אֶת הַמִּיּוֹחֲלִים לְחַסְדּוֹ. כִּמָּה קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 אַתְרַעִי בְּהוּ בְּצַדִּיקָא, בְּגִין דְּצַדִּיקָא אֵינּוֹן עֵבְדִין (שְׁלָמָא
 וְעֵבְדִין) שְׁלָמָא לְעֵילָא, וְעֵבְדֵי שְׁלָמָה לְתַתָּא, וְאֶעְלִין כִּלְהָ
 בְּבַעֲלָהָ. וּבְגִין כֶּךָ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אַתְרַעִי בְּהוּ, בְּאַנּוֹן
 דְּדַחֲלִין לִיָּה וְעֵבְדִין רַעוּתִיָּה.

לְמִיּוֹחֲלִים לְחַסְדּוֹ, מֵאן אֵינּוֹן מִיּוֹחֲלִים לְחַסְדּוֹ. הוּי אֵימָא
 אֵינּוֹן דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוּרִייתָא בְּלִילִיא,
 וְאַשְׁתַּתְּפוּ בְּהַדִּי שְׂכִינְתָּא. וְכַד אֵתִי צַפְרָא, אֵינּוֹן מְחַכְּאֵן

לְחֶסֶדוֹ. וְהָא אוֹקְמוּתָהּ, בְּזִמְנָא דְדִבְר נֶשׁ אֶשְׁתַּדְּל
 בְּאוּרֵייתָא בְּלִילְיָא, חוּטָא דְחֶסֶד אֶתְמַשִּׁיף עֲלֵיהּ בְּיִמְמָא.
 כְּדַכְתִּיב, (תהלים מב) יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עַמִּי.
 מֵאִי טַעְמָא יוֹמָם יִצְוֶה יְיָ חֶסֶדוֹ, מְשׁוּם דְּבַלַּיְלָה שִׁירָה
 עַמִּי. וּבִגִּין כֶּף רוּצָה יְיָ אֶת יִרְאִיו כְּתִיב, וְלֹא בִירְאִיו.
 כִּמְאֵן דְּרַעֵי בְרַעוּתִיהּ לְאַחְרָא, וְאַתְרַעֵי לִיהּ לְאַתְפִּיֶסָא
 בְּהֵדִיָּהּ. וּבִגִּין כֶּף רוּצָה יְיָ אֶת יִרְאִיו, וְלֹא בִירְאִיו.

כְּגִוּוֹנָא דָּא, יוֹסֵף הָוֶה עָצִיב בְּעַצִּיבוֹ דְרוּחָא, בְּעַצִּיבוֹ
 דְּלִבָּא, דְּהָוֶה אָסִיר תַּמָּן. פִּיּוֹן דְּשִׁדְר פְּרַעָה
 בְּגִינֵיהּ, מַה כְּתִיב. וַיִּרְצִוּהוּ, אֶתְפִּיֶסוּ לִיהּ וְאַהֲדָרוּ לִיהּ
 מְלִין דְּחֶדְוָה, מְלִין לְמַחְדֵּי לִבָּא, בְּגִין דְּהָוֶה עָצִיב מִן
 בִּירָא. תָּא חֲזִי, בְּקַדְמִיתָא נָפַל בְּבִירָא, בְּבִירָא אֶסְתַּלַּק
 לְבַתָּר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, עַד לָא אִירַע לְיוֹסֵף הָהוּא עוּבְדָּא,
 לָא אֶקְרִי צְדִיק. פִּיּוֹן דְּנִטְר הָהוּא בְּרִית קַיִמָּא,
 אֶקְרִי צְדִיק. וְהָהוּא דְרָגָא דְבְרִית קַדִּישָׁא אֶתְעַטְר
 בְּהֵדִיָּהּ, וּמֵאִי דְהָוֶה (עבד) בְּבוּר בְּקַדְמִיתָא, אֶסְתַּלַּק
 בְּהֵדִיָּהּ, וּכְתִיב וַיִּרְצִוּהוּ מִן הַבוּר. אֶסְתַּלַּק מִן דָּא,
 וְאַתְעַטְר בְּבִירָא מִיָּם חַיִּים.

וַיִּשְׁלַח פְּרַעָה וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, לְקָרָא לְיוֹסֵף מִבְּעֵי לִיהּ.
 אֶלָּא וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

דְּכַתִּיב, (תהלים קד) עַד יַעַת בֹּא דְבָרוּ אִמְרַת יִי צְרַפְתָּהּוּ. עַד
 יַעַת בֹּא דְבָרוּ, הֲדָא הוּא דְכַתִּיב וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, כְּתִיב
 הֲכָא וַיִּקְרָא אֶת יוֹסֵף, וּכְתִיב הֵתָם וַיִּקְרָא אֶל מֹשֶׁה:
 וַיִּגְלַח וַיַּחֲלֵף שְׂמֻלוֹתָיו, בְּגִין יִקְרָא דְמַלְכָא, וְהָא
 אוֹקְמוּהָ.

רַבִּי אֶלְעָזָר פֶּתַח, (תהלים קד) וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב
 גָּר בְּאֶרֶץ חָם. תָּא חֲזִי, דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא מְגַלְגַּל
 גְּלוּלֵין בְּעַלְמָא, וּמְקַיִים אַסְרִין וְקִיּוּמִין, בְּגִין לְקַיִמָא
 קִיּוּמָא וּגְזֵרָה דְאִיהוּ גְזִיר.

דְּהָא תַנּוּן, אֶלְמִלָּא חֲבִיבוּ וּרְחִימוּ דְרַחֲמִים קוּדְשָׁא בְרִיךְ
 הוּא לְאַבְהֵן, הֵוָה אֶתְחַזִּי לְנַחְתָּא יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם
 בְּשִׁלְשָׁלִי דְפְרוּזָא. וּבְרַחֲמֵי דְלֵהוּן, שְׁלִטִּיה לְיוֹסֵף בְּרִיָּה,
 וְעַבְד לִיָּה מַלְכָּא דְשְׁלִיטָא עַל כָּל אַרְעָא, וְנַחְתּוּ כְּלָהּוּ
 שְׁבַטֵין בִּיקְרָא, וַיַּעֲקֹב כְּמַלְכָּא.

תָּא חֲזִי, מַה כְּתִיב, וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ חָם, כִּיּוֹן דְכַתִּיב וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, לָא
 יִדְעָנָא דִיעֲקֹב גָּר בְּאֶרֶץ חָם, אִמָּאִי אֶצְטְרִיךְ הָא. אֶלָּא
 וַיָּבֹא יִשְׂרָאֵל מִצְרַיִם, דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא. וַיַּעֲקֹב גָּר
 בְּאֶרֶץ חָם, דָּא יַעֲקֹב, דְּהָא בְּגִינִיה דִיעֲקֹב וּבְנוֹי, אֶתָּא
 שְׂכִינְתָא לְמִצְרַיִם. וְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא גְלַגַּל גְּלוּלֵין, (דף
 קצה ע"א) וְאַחִית לִיָּה לְיוֹסֵף בְּקַדְמִיתָא. דְּבִזְכוּתִיה אֶתְקַיִים
 בְּרִית בְּהַדְיָה, וְשִׁלְטִיה עַל כָּל אַרְעָא.

מִה כְּתִיב, שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ מוֹשֶׁל עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ.
 רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, כְּתִיב, (תהלים קמו) יִי מִתִּיר אֲסוּרִים
 וְגו', (דקא) וְהָכֵא כְּתִיב, שְׁלַח מֶלֶךְ וַיִּתִּירָהּ, אִמַּי מוֹשֶׁל
 עַמִּים וַיִּפְתַּחְהוּ. אֵלֵא, שְׁלַח מֶלֶךְ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 מוֹשֶׁל עַמִּים, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. שְׁלַח מֶלֶךְ, מֶלֶךְ
 עֲלָאָה שְׁלַח וַיִּתִּירָהּ, וּמֵאן אִיהוּ דִּשְׁלַח (ליה), דָּא מִלְּאָךְ
 הַגּוֹאֵל, דָּאִיהוּ מוֹשֶׁל עַמִּים, דָּאִיהוּ מוֹשֶׁל עַל תַּתְּאִי.
 וְכֻלָּא מֵעַם קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אִיהוּ.

וַיִּרְצֶהוּ חָסֵר וְאִו, וּמֵאן אִיהוּ, דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.
 בְּגִין דְּהָא לֵית מֵאן דְּאָסִיר וּפְתַח, בַּר קוּדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא, דְּכְתִיב, (איוב יב) יִסְגֵר עַל אִישׁ וְלֹא יִפְתַּח.
 וְכְתִיב, (איוב לד) וְהוּא יִשְׁקִיט וּמִי יִרְשִׁיעַ וַיִּסְתֵּר פָּנָיִם וּמִי
 יִשׁוּרְנוּ וְעַל גּוֹי וְעַל אָדָם יַחַד, דְּהָא כֻּלָּא בֵּיהּ. וְכְתִיב,
 (דניאל ד) וְכִמְצַבֵּיהּ עֶבֶד בְּחִיל שְׁמִיָּא וּדְיִירֵי אַרְעָא וְלֹא
 אִיתֵי דִי יִמְחִי בִידֵיהּ וַיֹּאמֶר לִיה מַה עֲבַדְתָּ. וּבְגִין כְּךָ
 כְּתִיב, וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר וְגו'.

מֵאִי וַיִּרְצֶהוּ. כְּמַה דְּאֵת אָמַר, (איוב לג) יַעֲתֵר אֶל אֱלוֹהֵי
 וַיִּרְצֶהוּ. כְּגוֹוְנָא דָּא וַיִּרְצֶהוּ מִן הַבּוֹר, וְלִבְתֵּר וַיִּבֵּא
 אֶל פְּרַעָה. דְּבַר אַחַר וַיִּרְצֶהוּ, דְּאִמְשִׁיךְ עֲלֵיהּ חוּטָא
 דְּחֶסֶד, לְמִיָּהּ לִיה חֲנָא קִמְיָה דְּפְרַעָה. (מה כתיב), אֱלֹהִים
 יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פְּרַעָה, בְּגִין לְאִקְדָּמָא לִיה שְׁלוֹם
 וְלִמְפֹתַח בְּשְׁלוֹם.

רַבִּי אֲבָא אָמַר, תָּא חֲזִי, בְּהָהוּא רִשָּׁע דְּפָרְעָה. דְּאִיהוּ
 אָמַר, (שְׁמוֹת ה) לֹא יִדְעָתִי אֶת יְיָ, וּפְרָעָה חֲפִים הָוָה
 מִכָּל חֲרָשׁוּי. אֱלֹא וַדַּאי שְׁמָא דְּאֱלֹהִים הָוָה יַדַּע, דְּהָא
 כְּתִיב, הִנְמָצָא כֹּזֵה אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ אֱלֹהִים בּוֹ. וּבְגִין
 דְּמִשָּׁה לָא אֲתָא לְגַבִּיָּה אֱלֹא בְּשִׁמְא דְּיֵי וְלֹא בְּשִׁמְא
 דְּאֱלֹהִים. וְדָא הָוָה קִשְׁיָא קַמִּיָּה מִכָּלֵא, דְּאִיהוּ הָוָה יַדַּע
 דְּהָא שְׁמָא דָא אִיהוּ שְׁלִיט בְּאַרְעָא. וּבְשִׁמְא דְּיֵי לָא הָוָה
 יַדַּע, וְעַל דָּא קִשְׁיָא קַמִּיָּה שְׁמָא דָא.

וְדָא הוּא דְּכְתִיב (שְׁמוֹת ט) וַיַּחֲזֹק יְיָ אֶת לֵב פְּרָעָה, דְּמִלָּה
 דָּא הָוָה אֲתַקִּיף לְבִיָּה, וְאֶקְשִׁי לֵיהּ. וְעַל דָּא מִשָּׁה
 לֹא אֹדַע לֵיהּ מִלָּה דְּשְׁמָא אַחֲרָא, אֱלֹא שְׁמָא דְּיֵי
 בְּלַחֲדוּי, וְאוּקְמוּהָ.

פְּתַח וְאָמַר, (תְּהִלִּים קיג) מִי כִּיִּי אֶלְקִינוּ הַמַּגְבִּיָּה לְשַׁבַּת
 וְגו'. מִי כִּיִּי אֶלְקִינוּ הַמַּגְבִּיָּה לְשַׁבַּת, דְּאֶסְתַּלַּק
 מֵעַל כְּרִסֵּי יְקָרִיָּה, (ס"א עַל כְּרִסֵּי יְקָרִיָּה לְעִילָא) וְלֹא אֲתַגְּלִי לְתַתָּא.
 בְּשַׁעְתָּא דְּלֹא אֲשַׁתְּכַחוּ זַכָּאִין בְּעַלְמָא, הָא אִיהוּ אֶסְתַּלַּק
 מִנִּיָּהוּ, וְלֹא אֲתַגְּלִי לְהוּ. הַמְּשַׁפִּילִי לְרֹאוֹת, בְּשַׁעְתָּא
 דְּזַכָּאִין אֵינּוֹן דְּאֲשַׁתְּכַחוּ בְּעַלְמָא. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 נַחֲת בְּדַרְגוּי לְקַבְּלֵהוֹן דְּתַתָּאי, לְאַשְׁגַּחַא עַל עַלְמָא,
 לְאוֹטְבָא לְהוּ.

דְּהָא כַּד זַכָּאִין לָא אֲשַׁתְּכַחוּ בְּעַלְמָא, אִיהוּ אֶסְתַּלַּק,

וְאִסְתִּיר אַנְפִּין מִנֵּייהוּ, וְלֹא אֲשַׁנַּח עַלֵּייהוּ. בְּגִין
 דְּצַדִּיקֵי אֵינוֹן יְסוּדָא וְקִיּוּמָא דְעֵלְמָא, דְּכָתִיב, (משלי י'
 וְצַדִּיק יְסוּד עוֹלָם.

וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא גְּלִי שְׁמִיָּה קְדִישָׁא, בַּר
 לְיִשְׂרָאֵל בְּלַחֲדוּי, דְּאֵינוֹן חוּלְק עַדְבֵּיהּ וְאַחֲסַנְתֵּיהּ.
 וְעֵלְמָא פְּלִיג לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִמֶּנּוּ תְּרִיסִין, וְהָא
 אֲתַמַּר. דְּכָתִיב, (דברים לב) בְּהִנְחַל עֲלִיוֹן גּוֹיִם וְגו'. וְכָתִיב,
 כִּי חֶלֶק יְיָ עִמּוֹ יַעֲקֹב חֶבֶל נִחְלָתוֹ.

רַבִּי חֵיָּא וְרַבִּי יוֹסִי הוּוּ אֲזֵלִי בְּאַרְחָא. אָמַר רַבִּי יוֹסִי
 לְרַבִּי חֵיָּא, תְּוֹהֵנָא עַל הָאֵי דְקָאֲמַר שְׁלֵמָה, כֹּל
 מְלוֹי (מילין) סְתִימִין וְלֹא אֲתִיִּדְעוֹן, דְּהָא קֹהֶלֶת סְתִים (מילין)
 סְתִימִין.

פְּתַח וְאָמַר, (קהלת א) כֹּל הַדְּבָרִים יִגְעִים לֹא יוּכַל אִישׁ
 לְדַבֵּר לֹא תִשְׁבַּע עֵין לְרֵאוֹת וְלֹא תִמְלֵא אָזְן
 מִשְׁמוֹעַ. כֹּל הַדְּבָרִים יִגְעִים, וְכִי כֹל הַדְּבָרִים יִגְעִים אֵינוֹן
 לְמִלְלָא, דְּקָאֲמַר לֹא יוּכַל אִישׁ לְדַבֵּר. וְלֹא תִשְׁבַּע עֵין
 לְרֵאוֹת וְלֹא תִמְלֵא אָזְן מִשְׁמוֹעַ, מֵאֵי טַעְמָא אֵלִין. אֵלֹא
 בְּגִין דְּתַרִּין מְנַהוֹן, וְאֵינוֹן עֵינֵין וְאוּדְנִין, לֹא קִיּוּמִין
 בְּרִשׁוּתֵיהּ דְּבַר נֶשׁ, וּפּוּמָא אֵיהּ בְּרִשׁוּתֵיהּ. וְכֹל (מד) אֵלִין
 תֵּלֵת לֹא יִכְלִין לְאַשְׁלֵמָא כֹּלֵא, וְלֹאֲדַבְּקָא כֹּלֵא.

אָמַר רַבִּי חֵיָּא, הָכִי הוּא, דְּדַבּוּרָא דְּבַר נֶשׁ לֹא יִכִּיל

לְמַלְלָא, וְעֵינַיִן לְמַחְמִי, וְאוֹדְנִין לְמִשְׁמַע, וְאִין כָּל חֲדָשׁ
 תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ. וְתָא חֲזִי, אֲפִילוּ בְרִיין וְקִסְטֹרִין, דְּעֵבֵד
 קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, לָא יְכַלִּין לְמַלְלָא כָּל
 מְלִין דְּעֵלְמָא, וְעֵינָא לָא יְכִיל ^(דף קצה ע"ב) לְמִשְׁלַט וְלְמַחְמִי,
 וְאוֹדְנָא לְמִשְׁמַע. וּבְגִין כֶּף שְׁלֵמָה דִּיהוּה יַדַּע כָּל מְלָה,
 הוּוּה אָמַר דָּא.

וְתָא חֲזִי, כָּל עוֹבְדֵין דְּעֵלְמָא, בְּכַמְהָ קִסְטֹרִין תְּלִיין,
 וְכָל בְּנֵי עֵלְמָא לָא יַדְעִין, וְלָא מִשְׁגִּיחִין עַל מַה
 קִיַּיְמִי בְּעֵלְמָא, וְאֲפִילוּ שְׁלֵמָה מְלָכָא, דִּיהוּה חֲכִים מִכָּל
 בְּנֵי עֵלְמָא, לָא יְכִיל לְקִיַּיְמָא בְּהוּ.

פֶּתַח וְאָמַר, ^(קהלת ג) אֵת הַכֹּל עָשָׂה יִפֶּה בְּעֵתוֹ גַּם אֵת
 הָעוֹלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֵת
 הַמַּעֲשֵׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹהִים וְגו'. תָּא חֲזִי, זַכָּאִין אִינוּן
 דְּמִשְׁתַּדְּלִי בְּאוֹרֵייתָא וַיַּדְעִי לְאַסְתַּפְּלָא בְּרוּחָא ^(ס"א בְּרִזָּא)
 דְּחַכְמָתָא. אֵת הַכֹּל עָשָׂה יִפֶּה בְּעֵתוֹ, כָּל עוֹבְדֵין דְּעֵבֵד
 קוֹדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּעֵלְמָא, בְּכָל עוֹבְדָא וְעוֹבְדָא, אֵית
 דְּרָגָא מְמַנָּא עַל הַהוּא עוֹבְדָא בְּעֵלְמָא, הֵן לְטַב הֵן
 לְבִישׁ. מְנַהוּן דְּרָגִין לִימִינָא, וּמְנַהוּן דְּרָגִין לְשְׂמָאלָא.
 אֲזִיל בַּר נָשׁ לִימִינָא, הַהוּא עוֹבְדָא דְּעֵבִיד, הַהוּא דְּרָגָא
 מְמַנָּא ^(ס"א דִּימִינָא) לְהַהוּא סְטֵרָא, ^(עבִידִי) וְעֵבִיד לִיהָ סִיּוּעָא,
 וְכַמְהָ אִינוּן דְּמִסִּיעֵי לִיהָ. אֲזִל בַּר נָשׁ לְשְׂמָאלָא, וְעֵבִיד

עוֹבְדוֹי, הֵהוּא עוֹבְדָא דְעֵבִיד, מִמְנָא (ס"א דְרָגָא דְשָׁמְאֵלָא) אִיהוּ
 לְהֵהוּא סְטָרָא, וְקָא מְקַטְרַג לֵיהּ, וְאוֹבִיל לֵיהּ לְהֵהוּא
 סְטָרָא, וְאַסְטִי לֵיהּ. וּבְגִין כֶּךָ הֵהוּא עוֹבְדָא דְעֵבִיד בְּרִ
 נֶשׁ כְּדָקָא חֲזִי, הֵהוּא מִמְנָא דְסֵטֵר יְמִינָא קָא מְסִיעֵ לֵיהּ.
 וְדָא הוּא בְּעֵתוֹ, יִפֵּה בְּעֵתוֹ, דְהֵהוּא עוֹבְדָא מִתְקַשְׂרָא
 בְּעֵתוֹ, כְּדָקָא חֲזִי לֵיהּ.

גַּם אֶת הָעוֹלָם נָתַן בְּלִבָּם. כָּל עֲלָמָא, וְכָל עוֹבְדוֹי
 דְעֲלָמָא, לָאו אֵינּוֹן אֱלָא בְרַעוּתָא דְלִבָּא, כַּד סְלִיק
 בְּרַעוּתָא (דְלִבָּא, וְכַד סְלִיק בְּרַעוּתָא) דְבַר נֶשׁ. וְכַאֲיִן אֲנּוֹן צְדִיקָיָא
 דְאִמְשִׁיכוּ עוֹבְדֵין טְבִין, לְאוֹטְבָא לֹון וְלִכְל עֲלָמָא,
 וְאֵינּוֹן יִדְעִין לְאַתְדַּבְקָא בְּעֵת שְׁלוֹם. וּבַחִילָא דְצַדִּיקָה
 דְעֵבְדֵין לְתַתָּא, אֵינּוֹן מְשַׁכִּין לְהֵהוּא דְרָגָא דְאִקְרִי כָּל,
 לְאַנְהָרָא בְּעֵתוֹ.

וְוִי לֹון לְחֵיִיבִיא דְלָא יִדְעִין עֵת דְהֵהוּא עוֹבְדָא, וְלָא
 מְשַׁגִּיחִין לְמַעַבְד עוֹבְדֵיהוֹן בְּעֲלָמָא עַל תְּקוּנָא
 דְאַצְטְרִיךְ לֵיהּ לְעֲלָמָא. וְלְאַתְקַנָּא עוֹבְדָא בְּהֵהוּא דְרָגָא
 דְאַתְחֲזִי לֵיהּ. מַאי טַעְמָא, בְּגִין דְלָא יִדְעִין.
 וְעַל דָּא אַתְיִיחֵיב כָּלָא בְרַעוּתְהוֹן דְבְנֵי נֶשָׂא. דְכְתִיב,
 מִבְּלִי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר
 עָשָׂה הָאֱלֹהִים מֵרֵאשִׁי וְעַד סוּף. וּבְגִין כֶּךָ דְאֵינּוֹן עוֹבְדֵין
 לָא אַתְעֵבִידוּ לְאַתְקַנָּא בְּדַרְגָּיְהוֹ כְּדָקָחְזִי, דִּיתְכַלִּיל

עוֹבְדָא דָא בְּדַרְגָא דָא, כִּלְא פְתִקוֹנָא אֶלָּא כְּפוּם רְעוּתָא
 דְּבַר נֶשׁ. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה יִדְעֵתִי כִּי אֵין טוֹב בִּם כִּי אִם
 לְשִׁמוּחַ וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּיו. יִדְעֵתִי כִּי אֵין טוֹב בִּם,
 בְּאֵינוֹן עוֹבְדִין, דִּלְא אֶתְעַבִּידוּ כְּדָקָא יְאוּת. כִּי אִם
 לְשִׁמוּחַ, בְּכֹל מַה דִּיִּיתִי עֲלוּי, וְלִמְיַהב הוֹדָאָה לְקוֹדְשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא. וְלַעֲשׂוֹת טוֹב בְּחַיָּיו, דִּהָא אֵי הֵהוּא עוֹבְדָא
 גָּרִים לִיָּה בִישָׁא, בְּגִין הֵהוּא דַּרְגָא דְקָא מְמַנָּא עֲלוּי,
 אֵית לִיָּה לְמַחְדֵי בֵיה, וְלֵאודָאָה עֲלִיָּה. דְּאִיהוּ גָרִים לִיָּה
 לְנַפְשִׁיָּה, וְאִיהוּ אֲזִיל בְּלָא יְדִיעָא, כְּצִיפְרָא דָא בְּגוֹ
 קוּסְטִירָא.

וְכֹל דָּא מְנַלְן, דְּכְתִיב, (קהלת ט) כִּי גַם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת
 עֵתוֹ, כְּדָגִים שְׂנֵאֲחָזִים בְּמִצּוּדָה רָעָה וְכִצְפָרִים
 הָאֲחָזוֹת בַּפֶּח כֶּהֱם יוֹקְשִׁים בְּנֵי הָאָדָם לְעֵת רָעָה כְּשֶׁתְּפוּל
 עֲלֵיהֶם פְּתָאוּם. כִּי גַם לֹא יֵדַע הָאָדָם אֶת עֵתוֹ. מֵאֵי עֵתוֹ,
 עֵתוֹ דִּהֵהוּא עוֹבְדָא דְקָא עָבִיד. כְּמַה דְּאֵת אָמַר, אֶת הַכֹּל
 עָשָׂה יָפָה בְּעֵתוֹ, וּבְגִין כֶּךָ אֵינוֹן כְּצִפְרִים הָאֲחָזוֹת בַּפֶּח.
 וּבְגִין כֶּךָ זַכָּאִין אֵינוֹן דְּמִשְׁתְּדִלִי בְּאוּרִיָּתָא, וַיִּדְעִי
 אוּרְחוּי וּשְׁבִילוּי דְּאוּרִיָּתָא דְּמִלְכָּא עֲלָאָה, לְמִיָּהךְ בְּה
 בְּאַרְחַ קְשׁוּט.

וְתָא חֲזִי, לְעוֹלָם אַל יִפְתַּח בַּר נֶשׁ פּוּמִיָּה לְבִישׁ, דְּאִיהוּ
 לֹא יֵדַע מֵאֵן נָטִיל הֵהִיא מְלָה. וְכֹד לֹא יֵדַע בַּר נֶשׁ

אֶתְכֶשֶׁל בָּהּ. וְצִדִיקִיא כַּד פִּתְחֵי פּוּמִיִּיהוּ כְּלָהוּ שְׁלָם.
 תָּא חֲזִי, יוֹסֵף כַּד שָׂרָא לְמַלְלָא לְפַרְעָה. מַה כְּתִיב,
 אֱלֹהִים יַעֲנֶה אֶת שְׁלוֹם פַּרְעֹה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא
 אֲתָמַר. דִּקּוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא חָס עַל שְׁלָמָא דְמַלְכוּתָא,
 כְּמַה דָּאתְ אָמַר, (שְׁמוֹת ו) וַיִּצְוֶם אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֵל פַּרְעֹה
 מִלֶּךְ מִצְרַיִם (דף קצ"ז ע"א) וְאוּקְמוּהָ.

רַבִּי חֲזִיָּא אָמַר, פַּרְעֹה בָּעָא לְנִסָּאָה לִיָּה לְיוֹסֵף, וְאַחֲלַף
 לִיָּה חֲלָמָא. וַיּוֹסֵף בְּגִין דְּהוּהָ יַדַּע דְּרַגְיִן, אֶסְתַּכַּל
 בְּכָל מַלְאָךְ וּמַלְאָךְ. וְאָמַר, כֶּף חֲמִיתָא, כָּל מַלְאָךְ וּמַלְאָךְ כְּדַקָּא
 חֲזִי.

הָדָא הוּא דְכְתִיב וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה אֶל יוֹסֵף אַחֲרֵי הוֹדִיעַ
 אֱלֹהִים אוֹתָךְ אֶת כָּל זֹאת אֵין נְבוֹן וְחָכָם כְּמוֹךְ.
 אַחֲרֵי הוֹדִיעַ אֱלֹהִים, אַחֲרֵי הוּיָת בְּהֵיאָ שְׁעָתָא דְחֲלָמִית
 חֲלָמָא, תַּמְן הוּיָת שְׂכִיחָ. וּבְגִין כֶּף אָמַר (ס"א אָמַת אֶת כָּל זֹאת
 יַדַּעְתָּ, וְאִיךְ יַדַּעְתָּ פִּשְׁרִיָה) אֶת כָּל זֹאת יַדַּעְתָּ חֲלָמָא הֵיךְ הוּהָ,
 וַיַּדַּעְתָּ פִּשְׁרִיָה.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אֵי הָכִי יוֹסֵף אָמַר כְּלָא, חֲלָמָא
 וּפִשְׁרָא. כְּדַנְיָאֵל דָּאֲמַר חֲלָמָא וּפִשְׁרִיָה. אָמַר לִיָּה,
 לָאו הָאֵי כְּהָאֵי (ד"ח ל"ג דְּהָא). יוֹסֵף אֶסְתַּכַּל מִגּוֹ מְלוּלָא
 דְּפַרְעֹה דְּהוּהָ אָמַר בְּדַרְגִין יַדַּעְוֹן, וְחֲמָא לִיָּה דְקָא טָעָה,
 וְאָמַר לִיָּה לָאו הָכִי, אֶלָּא הָכִי הוּא. בְּגִין דְּדַרְגִין כְּסַדְרִין

אֲתִיּוּן. אֲבָל דְּנִיָּאל לָא אֲסַתְּכַל מִגּוּ מְלוּלָא דְנִבּוּכַדְנֶצַּר
 כְּלוּם. (דְּלָא) וְכָלָא קָאֲמַר לִיהּ חֲלָמָא וּפְשָׁרִיהּ. מַה כְּתִיב
 בְּדִנְיָאֵל, (דְּנִיָּאל ב) אֲדִין לְדִנְיָאֵל בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא רָזָא גְּלִי
 בְּחֻזָּא דִּי לִילְיָא. מֵאן חֻזָּא דִּי לִילְיָא, דָּא גַּבְרִיָּאל,
 דְּאִיהוּ חֻזָּא חִיזוּ מִן חִיזוּ.

תָּא חֻזִי, מַה כְּתִיב, (יִחֻזְקָאֵל מַג) וְהִנֵּה כְּבוֹד אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל
 בָּא מִדְּרָךְ הַקָּדִים וְקוּלוּ פְּקוּל מִים רַבִּים וְהָאֲרֶץ
 הָאִירָה מִכְּבוֹדוֹ. מַה כְּתִיב בְּתַרְיָה, וְכִמְרָאָה תִּמְרָאָה אֲשֶׁר
 רָאִיתִי בְּבָאִי לְשַׁחַת אֶת הָעִיר וּמְרָאוֹת כְּמְרָאָה אֲשֶׁר
 רָאִיתִי אֶל נְהַר כְּבָר וְאָפֵל אֶל פְּנֵי. כָּל אֵלִין מְרָאוֹת,
 אֵינּוֹן שִׁית, דְּאֵינּוֹן מְרָאוֹת וְחִיזוּ דְּחֻזָּא. חִיזוּ אִית לִיהּ,
 לְאֵתְחֻזָּאָה בֵּיהּ גְּוּוּנִין דְּלְעִילָא, וְאֵתְחֻזּוֹן בְּהֵוָּא חִיזוּ.
 וְאִית חִיזוּ לְחִיזוּ, וְחִיזוּ לְחִיזוּ, דָּא עַל דָּא. וְכִלְהוּ קִיִּימִין
 בְּדַרְגִּין יְדִיעֶן וְשִׁלְטִי, וְאֶקְרוּן חִיזוּ דְּלִילְיָא, וּבְהוּ
 מִתְּפָרְשִׁין כָּל חֲלָמִין דְּעֵלְמָא, וְאֵלִין אֵינּוֹן כְּגֻוּנָא
 דְּלְעִילָא עֲלִיָּהוּ.

וּבְגִין כֶּךָ דְּנִיָּאל בְּחֻזָּא דְּלִילְיָא רָזָא גְּלִי. אֲתַגְּלִי לָא
 כְּתִיב, אֶלָּא רָזָא גְּלִי, חַד מֵאֵלִין דְּרַגִּין, גְּלִי לִיהּ
 תְּהוּוָא חֲלָמָא וּפְשָׁרִיהּ. אֲבָל יוֹסֶף, מִגּוּ מְלוּי דְּפָרְעָה,
 אֲסַתְּכַל בְּדַרְגִּין עֲלָאִין וְקָאֲמַר.

וּבְגִין כֶּךָ פְּקֻדִיָּה עַל כָּל אַרְעָא דְּמִצְרַיִם, בְּגִין דְּקוּדְשָׁא

בְּרִיךְ הוּא, מִדִּילִיָּה דִּיּוֹסְףָּ קָא יְהִיב לִיָּה. פּוּמָא דְלָא נִשְׁק
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וְעַל פִּיךָ יִשָּׁק כָּל עַמִּי. יָדָא דְלָא קָרִיב
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וַיִּתֵּן אוֹתָהּ עַל יַד יוֹסֵף. צִוָּאָר דְלָא קָרִיב
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וַיִּשָּׂם רֶבִיד הַזֶּהָב עַל צִוָּאָרוֹ. גּוּפָא דְלָא
 קָרִיב לְעֵבִירָה, וַיִּלְבַּשׁ אֹתוֹ בְּגָדֵי שֵׁשׁ. רָגַל דְלָא רְכִיב
 לְעֵבִירָה, כְּתִיב וַיִּרְכַּב אֹתוֹ בְּמַרְכָּבַת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ.
 הַמַּחֲשָׁבָה דְלָא חָשַׁב, נִקְרָא נְבוֹן וְחָכָם. לֵב שְׁלֵא הִרְהַר,
 וַיִּקְרָאוּ לְפָנָיו אַבְרָךְ. וְכֹלָא מִדִּילִיָּה נִטְלָ.

מַה כְּתִיב. וַיֵּצֵא יוֹסֵף מִלְּפָנָיו פֶּרְעָה וַיַּעֲבֹר בְּכָל אֶרֶץ
 מִצְרַיִם. אָמַר רַבִּי חֲזַקְיָה, מֵאֵי טַעְמָא וַיַּעֲבֹר בְּכָל
 אֶרֶץ מִצְרַיִם. בְּגִין לְשִׁלְטָאָהּ, דְּמִכְרוּזֵי קַמִּיָּה חָכִי. וּבְגִין
 לְמַכְנֹשׁ עֵבוּרָא בְּכָל אֶתְרָא וְאֶתְרָא. רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, כְּנֹשׁ
 יוֹסֵף עֵיבוּר בְּכָל אֶתְרָא, בְּגִין דְלָא יִתְרַקַּב.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, כָּל מַה דְּעַבְד קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,
 כְּלָא אִיהוּ לְגַלְגְּלָא גְּלַגּוּלִין, בְּגִין דְּבַעֵי לְקַיָּמָא
 קַיּוּמָא. תָּא חֲזִי, כַּד בְּרָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֲלֵמָא,
 אִיִּיתֵי כָּל מַה דְּאֶצְטְרִיךְ עֲלֵמָא בְּקַדְמִיתָא, וְלִבְתַּר אִיִּיתֵי
 לִיָּה לְבַר נֶשׁ לְעֲלֵמָא, וְאֶשְׁכַּח מְזוּנָא.

(ד"ח ל"ג תא חזי) כְּגוּוּנָא דָּא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אָמַר
 לְאַבְרָהָם, (בראשית טו) יְדוּעַ תִּדְעַ כִּי גֵר יִהְיֶה זְרַעְךָ
 בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְגו', וְאַחֲרֵי כֵן יֵצְאוּ בְּרַכּוּשׁ גָּדוֹל. כַּד

אַתָּא יוֹסֵף לְאַרְעָא דְמִצְרַיִם, לָא אֲשַׁתְּכַח בְּהַ רְכוּשׁ גְּדוּל.
 גִּלְגַּל גִּלְגוּלִין, וְאִייתִי כַּפְנָא עַל עֲלָמָא. וְכָל עֲלָמָא הוּוּ
 מִיִּיתִין כַּסְפָּא וְדִהְבָּא לְמִצְרַיִם, וְאַתְמְלִי כָל אַרְעָא
 דְמִצְרַיִם כַּסְפָּא וְדִהְבָּא. לְבַתַּר דְּאַתְתַּקֵּן כָּל רְכוּשׁ גְּדוּל,
 אִייתִי יַעֲקֹב לְמִצְרַיִם.

דְּהָכִי אַרְחִי דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּקִדְמִיתָא בְּאַרִי (ס"א)
 אַסּוּתָא, וְלְבַתַּר מְחִי. כֶּךָ בְּקִדְמִיתָא אַתְקִין
 רְכוּשׁ גְּדוּל, וְלְבַתַּר (דף קצ"ב ע"ב) אִייתִי לוֹן לְגָלוּתָא. וְעַל דָּא
 גִּלְגַּל גִּלְגוּלִין וְאִייתִי כַּפְנָא עַל כָּל עֲלָמָא, בְּגִין דְּלִיְהוּוּ
 מִיִּיתִין כַּסְפָּא וְדִהְבָּא כָּל עֲלָמָא לְמִצְרַיִם.

תָּא חֲזִי, בְּגִין (כ"ה) יוֹסֵף דְּאִיהוּ צְדִיק, אִיהִי גָרִים עוֹתָרָא
 כַּסְפָּא וְדִהְבָּא, לְנֻטְלָא יִשְׂרָאֵל. כְּדַכְתִּיב, (תהלים קד)
 וַיּוֹצִיאֵם בְּכֶסֶף וְזָהָב וְאִין בְּשִׁבְטֵי כּוֹשֵׁל. וּמִן יָדָא
 דְּצְדִיק, אַתָּא דָּא לְיִשְׂרָאֵל. וְכֹלָא לְמִזְכֵּי לוֹן לְעֲלָמָא
 דְּאַתִּי.

פְּתַח וְאִמַר, (קהלת ט) רֵאָה חַיִּים עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֲשֶׁר אֶהְבֵּת
 וְגו'. תָּא חֲזִי, הָאִי קָרָא בְּרוּזָא עֲלָאָה אִיהוּ,
 וְאוּקְמוּהָ. רֵאָה חַיִּים, אֵלִין חֲיִין דְּעֲלָמָא דְאַתִּי, דְּזַכָּאָה
 הוּא בַר נֶשׁ דְּזַכִּי בֵּיהַ כְּדָקָא יָאוּת.

עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אֶהְבֵּת, דָּא כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, בְּגִין דְּבֵהַ
 כְּתִיב אֶהְבֵּת. דְּכַתִּיב, (ירמיה לא) וְאַהְבֵּת עוֹלָם

אֶהְבֶּתִּיךָ, אִימָתִי. בְּשַׁעֲתָא דְסִטְרָא דִּימִינָא אַחִיד בְּהָ.
דְּכַתִּיב, (ירמיה לא) עַל כֵּן מִשְׁכַּתִּיךָ חֶסֶד.

(קהלת ט) כָּל יָמֵי חַיֵּי הַבְּלָה, בְּגִין דְּאִיְהִי אַתְקֻשְׁרַת בְּחַיִּים,
וְאִיְהִי עוֹלָם דְּחַיִּין שְׂרַיִין בֵּיהּ. דְּהָא עֲלָמָא דָא, לָא
שְׂרַיִין בֵּיהּ חַיִּים. בְּגִין דְּאִינוּן תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, וְלֹא מָטָאן
הָכָא אִינוּן נְהוּרִין דְּהָהוּא שְׁמָשָׁא, וְאַסְתָּלְקוּ מֵעֲלָמָא
מִיּוֹמָא דְּאֶתְחַרִּיב בֵּי מַקְדָּשָׁא. דְּכַתִּיב, (ישעיה יג) חֲשׂוּ
הַשָּׁמֶשׁ בְּצִאתוֹ וּגּוֹ'. מֵאִי חֲשׂוּ הַשָּׁמֶשׁ, דְּסָלִיק נְהוּרִיָּה
וְלֹא נְהִיר. כְּמָה דְּאֶתְ אִמֵּר (ישעיה נז) הַצְּדִיק אֲבָד וּגּוֹ'.

כִּי הוּא חֲלָקָה בְּחַיִּים, דָּא הוּא שְׁמָשָׁא בְּסִיְהָרָא, וּבְעִינָן
לְמִיעַל סִיְהָרָא בְּשְׁמָשָׁא וְשְׁמָשָׁא בְּסִיְהָרָא, דְּלֹא
לְאַפְרָשָׁא לֹון. וְדָא הוּא חוּלְקָא דְּבֵר נֶשׁ, לְמִיעַל בְּהוּ
לְעֲלָמָא דְּאֶתִּי.

מָה פְּתִיב בְּתַרִּיָּה, (קהלת ט) כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת
בְּכַחַךְ עֲשֵׂה כִּי אֵין מַעֲשֵׂה וְחֻשְׁבוֹן וְדַעַת וְחַכְמָה
בְּשָׂאוּל אֲשֶׁר אַתָּה הוֹלֵךְ שָׁמָּה. הָאִי קָרָא אִית לְאַסְתָּכְלָא
בֵּיהּ. כָּל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לַעֲשׂוֹת, וְכִי הוּתַרְהָ רְצוּעָה
לְמַעַבְדַּב בַּר נֶשׁ כָּל מָה דִּיכִיל. אֲלָא, לַעֲשׂוֹת בְּכַחַךְ
פְּתִיב, מֵאִי בְּכַחַךְ. דָּא נְשַׁמְתִּיָּה דְּבֵר נֶשׁ, דְּאִיְהִי חִילָא
דְּבֵר נֶשׁ, לְמִזְכִּי בְּה לְעֲלָמָא דִּין וּלְעֲלָמָא דְּאֶתִּי.

דְּבֵר אַחַר בְּכַחַךְ, דָּא הִיא אֲשֶׁה דְּקָאֲמַרְן, דְּאִיְהִי חִילָא

לְאַתְתִּיקָא בְּהַ, בְּעֵלְמָא דִּין וּבְעֵלְמָא דְאַתִּי. וּבְעֵי בַר נֶשׁ
לְמִזְכֵּי בְּהַ בְּהַאִי עֵלְמָא בְּהַאִי חִילָא, בְּגִין דִּיתִתְקַף בְּהַ
בְּהַהוּא עֵלְמָא.

מֵאִי טַעְמָא. בְּגִין דְּלִבְתַּר דִּיפּוּק בַּר נֶשׁ מֵהַאִי עֵלְמָא,
לִית בֵּיהַ חִילָא לְמַעְבַּד מִיַּדִּי וְלוֹמַר, הַשְׁתָּא, מִכָּאן
וְלַהֲלָאָה אַעְבִּיד עוֹבְדִין טְבִין. דְּוֹדַאי אִין מַעֲשָׂה וְחֻשְׁבוֹן
וְדַעַת וְחֻכְמָה בִּשְׂאוּל אֲשֶׁר וּגּו'. אִי לָא זְכִי בַר נֶשׁ בְּהַאִי
עֵלְמָא, לָא יִזְכֵּי בֵּיהַ לְבַתַּר בְּהַהוּא עֵלְמָא. וְאוּקְמוּהַ,
מֵאן דְּלָא אֲתִקִּין זְוּוּדִין לְמִיְהַרְהַר מֵהַאִי עֵלְמָא, לָא יִיכּוּל
בְּהַהוּא עֵלְמָא. וְאִית עוֹבְדִין טְבִין דְּעַבִּיד בַּר נֶשׁ בְּהַאִי
עֵלְמָא, דִּיִּיכּוּל מִנֵּיהּוּ הַכָּא. וְכֻלָּא אֲשֶׁתְּאֵר לְעֵלְמָא
דְּאַתִּי וְלַאֲתִזְנָא מִנֵּיהּוּ.

תָּא חֲזִי, יוֹסֵף זָכָה בְּהַאִי עֵלְמָא וְזָכָה בְּעֵלְמָא דְאַתִּי,
בְּגִין דְּבַעַא לְאַתְאַחַדָּא בְּאַשָׁה יְרֵאת יִי. כְּמַה דְּאַתְּ
אִמַר, (בראשית לט) וְחֻטָּאתִי לְאַלְהִים. וּבְגִין כְּךָ זָכָה לְמִשְׁלַט
בְּהַאִי עֵלְמָא, וְזָכָה לִישְׂרָאֵל.

מַה כְּתִיב, (בראשית מז) וַיִּלְקַט יוֹסֵף אֶת כָּל הַכֶּסֶף. וְהָכִי
אֲתַחֲזִי, דְּהָא הֵהוּא נְהַר דְּנַגִּיד וְנַפִּיק, אִיהוּ לְקִיט
כְּלָא, וְכֻל עוֹתְרָא בֵּיהַ קִימָא. וְדָא הִיא רְזָא דְכְּתִיב,
(בראשית א) וַיִּתֵּן אֲתָם אֱלֹהִים בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, וְכֻלָּא אִיהוּ
כְּדָקָא יְאוּת, וְדָאִי יוֹסֵף בְּעֵי לְמִשְׁלַט עַל מַלְכוּתָא.

וְתָא חֲזִי, כְּתִיב, וַיִּרְכַּב אוֹתוֹ בְּמִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה. מֵאֵן
 מִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד לֵיהּ
 לְצַדִּיק שְׁלִיטָא, בְּגִין דִּהָא מִנִּיהּ אֲתוּן עֲלָמָא, וְאַצְטְרִיךְ
 לְאַתְּזָנָא. וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֵית לֵיהּ רְתִיכָא עֲלָאָה,
 וְאֵית לֵיהּ רְתִיכָא תַתָּאָה. רְתִיכָא תַתָּאָה אִיהִי מִרְכַּבַּת
 הַמִּשְׁנָה, וַיּוֹסֶף צַדִּיק אֶקְרִי, וְלֵיהּ אֲתַחֲזִי לְמַהוּי רְכִיב עַל
 מִרְכַּבַּת הַמִּשְׁנָה אֲשֶׁר לוֹ, לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכֹלָא
 אִיהוּ בְּרוּזָא עֲלָאָה, לְמַהוּי כְּגוּוּנָא דְלַעִילָא.

תָּא חֲזִי, וַיִּקְרְאוּ לְפָנָיו אַבְרָהָם, מֵאִי אַבְרָהָם. קְשִׁירו
 דְּאֲתַקְשֵׁר שְׁמֵשָׁא בְּסִיְהָרָא, וְכֹלָא פָּרְעִין לְקַבֵּל אֲתֵר
 דָּא. וְנִתּוּן אוֹתוֹ עַל כָּל עֲלָמָא, וְכֹלְהוּ אוּדֵן לְגַבִּיּוּתָהּ, (ד' קצ"ז)
 וּבְגִין דָּא כֹּלָא בְּרוּזָא עֲלָאָה אִיהוּ. (א"ו)

תָּא חֲזִי, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עֶבֶד מַלְכוּתָא דְאַרְעָא, כְּעִין
 מַלְכוּתָא דְרְקִיעָא, וְכֹלָא דָּא כְּגוּוּנָא דָּא. וְכֹל מַה
 דְּאֲתַעֲבִיד בְּאַרְעָא קִיּוּמָא קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא
 בְּקַדְמִיתָא.

תָּא חֲזִי, מַלְכוּתָא קַדִּישָׁא, לָא קַבִּיל מַלְכוּתָא
 שְׁלִימָתָא, עַד דְּאֲתַחֲבַר בְּאַבְהָן. בְּגִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא עֶבֶד לָהּ לְמַלְכוּתָא עֲלָאָה, לְאַתְנַהֲרָא מְרוּזָא דְאַבְהָן.
 וְכֹד יוֹסֵף הַצַּדִּיק נָחַת לְמַצְרַיִם בְּקַדְמִיתָא, אִיהוּ מְשִׁיךְ
 לָהּ לְשְׁכִינְתָא לְבִתְרָא עֲמִיָּה, דִּהָא שְׁכִינְתָא לָא

אֲזָלָא אֶלָּא בִּתְרָא דְצַדִּיק. וּבְגִין כֶּךָ אֶתְמַשֵּׁף יוֹסֵף
 לְמִצְרַיִם בְּקִדְמִיתָא, וְנָטִיל כָּל עוֹתָרָא דְעֵלְמָא כְּדָקָא
 יְאוּת, וּלְבִתֵּר נַחֲתַת שְׁכִינְתָא לְמִצְרַיִם, וְכִלְהוּ שְׁבֻטֵין
 בְּהֵדָה.

וּבְגִינֵי כֶּךָ, יוֹסֵף דְנָטַר לִיה לְבְרִית, זָכָה לְאֶתְעֵטְרָא
 בְּאַתְרֵיהּ, וְזָכָה לְמַלְכוּתָא דְלַעִילָא, וּלְמַלְכוּתָא
 דְלַתְתָּא. וְעַל דָּא כָּל מַאן דְנָטַר בְּרִית קַדִּישָׁא, כְּאִילוּ
 קַיִים אֹרִייתָא קַדִּישָׁא כּוֹלָה, דְהָא בְרִית שְׁקִיל כְּכָל
 אֹרִייתָא:

וַיֵּרָא יַעֲקֹב כִּי יֵשׁ שֹׁבֵר בְּמִצְרַיִם וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב לְבָנָיו
 וְגו'. רַבִּי חֵיִיא פִּתַּח וְאָמַר, (זכריה יב) מִשָּׂא דְבַר יֵי
 עַל יִשְׂרָאֵל נָאִם יֵי נוֹטָה שָׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ וַיּוֹצֵר רוּחַ
 אָדָם בְּקִרְבּוֹ. הָאִי קָרָא אֵית לְאַסְתְּכֵלָא בֵּיה. מִשָּׂא דְבַר
 יֵי, בְּכָל הַיָּמִים אֲתֵר דְקָאֲמַר מִשָּׂא, מִשָּׂא אֲמַאי. אֶלָּא, בְּכָל
 אֲתֵר דְאִיהוּ עַל דִּינָא דְשָׂאָר עֲמִין וְאָמַר מִשָּׂא, לְטַב.
 בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל יִשְׂרָאֵל וְאָמַר מִשָּׂא, לְבִישׁ.

בְּכָל אֲתֵר דְאִיהוּ עַל דִּינָא דְשָׂאָר עֲמִין, לְטַב. בְּגִין
 דְמִשָּׂא מְטוּלָא אִיהוּ. כְּבִיכּוּל מְטוּלָא אִיהוּ עֲלֵיהּ
 דְקוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, שְׁלוֹם דְעֲמִין עוּבְדֵי כּוֹכְבִים
 וּמְזֻלוֹת. וְכֵד אֲתַגְזֹר דִּינָא עֲלֵיהּ מְעַבֵּר מִנִּיה הֵהוּא
 מְטוּלָא דְאִיהוּ סְבִיל עֲלֵיהּ. בְּכָל אֲתֵר דְדִינָא אֲתַגְזֹר

עֲלֵייהוּ דִּישְׂרָאֵל, וְאָמַר מִשָּׂא, כְּבִיכּוֹל מְטוּלָא אִיהוּ
עֲלֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְגִין כֶּךָ מִשָּׂא מֵהַאי גִיסָא,
וּמֵהַאי גִיסָא, מְטוּלָא אִיהוּ.

כִּיּוֹן דְּאָמַר נוֹטָה שְׁמַיִם וַיּוֹסֵד אֶרֶץ, אַמַּאי אֶצְטְרִיךְ
וַיּוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ. וְכִי לָא הוּינָא יְדַעֵי דְאִיהוּ
יוֹצֵר רוּחַ אָדָם. אֶלָּא לְאַחֲזֹאה דְרָגָא יְדִיעָא, דְּכָל רוּחִין
וּנְשַׁמְתִּין דְּעֵלְמָא, בְּהֵהוּא דְרָגָא קִיַּיְמִין.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, הַאי קָרָא קְשִׁיא, אִי אָמַר וַיּוֹצֵר רוּחַ
אָדָם וְלֹא יִתִּיר יְאוּת, אֲבָל בְּקֶרְבוֹ מֵהוּ. אֶלָּא רְזָא
אִיהוּ בְּתֵרִין סְטֵרִין, דְּהָא מֵהֵהוּא נָהַר דְּנִגִּיד וּנְפִיק,
מִתַּמָּן נְפִיקֵי וּפְרַחֵי נְשַׁמְתִּין כְּלָהוּ, וְאֶתְכַנְיִשׁוּ בְּאַתֵּר חָד.
וְהֵהוּא דְרָגָא אִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ. וְהַאי כְּאַתְתָּא
דְּאַתְעֵבְרָא מִן דְּכוּרָא, וְהֵהוּא וְלִדָּא צֶרֶת לָהּ בְּמַעָהָ. עַד
דְּאַצְטִייר כְּלָא בְּצִיּוּרָא שְׁלִימוֹ בְּמַעָהָ. כֶּךָ וַיּוֹצֵר רוּחַ
אָדָם בְּקֶרְבוֹ, בְּקֶרְבוֹ קִיַּיְמָא. עַד דְּאַתְבְּרִי בַר נֶשׁ בְּעֵלְמָא
וַיְהִיב לֵיהּ.

דְּבַר אַחַר, וַיּוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ, בְּקֶרְבוֹ דְּאָדָם מִמֶּשׁ.
בְּגִין דְּכַד אֶתְבְּרִי בַר נֶשׁ, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהִיב
לֵיהּ נְשַׁמְתִּיהּ, וּנְפִיק לְאוּרָא דְעֵלְמָא. הֵהוּא רוּחָא
דְּבַגְיִיהּ, לָא אֲשַׁכַּח גּוּפָא לְאַתְפְּשֻׁטָא בַּגְיִיהּ, וְקִיַּיְמָא
בְּסֵטְרָא חָד בַּגְיִיהּ.

וְכֹד בַּר נֶשׂ אֶת־פֶּשֶׁט גּוֹפִיָּהּ, הֵהוּא רוּחָא אֶת־פֶּשֶׁט, וַיְהִיב
 בֵּיה חִילָא, וְכֵן כְּגֻוּנָא דְגּוּפָא אֶתְרַבִּי, הָכִי רוּחָא
 יְהִיב חִילָא בֵּיה, לְאֶתְתַקְפָא בַר נֶשׂ בְּהַדִּיָּה. וּבְגִין כֶּךָ
 יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ מִמֶּשׁ.

וְאִי תִימָא יוֹצֵר רוּחַ אָדָם מֵהוּ, בְּגִין דֶּהֵהוּא רוּחָא,
 אֶצְטְרִיךְ חִילָא דְלַעִילָא יִתִּיר לְאֶסְתִּייעָא בְּהַדִּיָּה.
 וְעַל דָּא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא אִיהוּ יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ,
 וַיְהִיב לֵיה סִיּוּעָא בְּבַר נֶשׂ.

תָּא חֲזִי, כִּד הֵהוּא רוּחָא אֶצְטְרִיךְ סִיּוּעָא, כְּגֻוּנָא דְאִיהוּ
 הֵהוּא בַר נֶשׂ, וּכְגֻוּנָא דֶּהֵהוּא גּוּפָא אֶתְתַקֵּן, הָכִי
 נְמִי הֵהוּא רוּחָא מְתַקְנִין לֵיה, וְאוּסְפִין לֵיה רוּחָא
 לְאֶתְתַקְנָא. וְדָא הוּא יוֹצֵר רוּחַ אָדָם בְּקֶרְבוֹ.

וְתָא חֲזִי, כִּיּוֹן דֶּאֶתְאָבִיד יוֹסֵף מֵאָבוּי, יַעֲקֹב אָבִיד
 הֵהוּא תּוֹסֶפֶת רוּחָא דֶּהוּה לֵיה, וְאֶסְתַּלְקַת מִנִּיה
 שְׁכִינְתָא. לְבַתַּר מַה כְּתִיב, (בראשית מו) וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב

אֲבִיהֶם. וְכִי עַד הַשְּׁתָּא (דף קצז ע"ב) מִית הָוָה. אֶלָּא הֵהוּא
 תּוֹסֶפֶת רוּחָא אֶסְתַּלַּק מִנִּיה שְׁכִינְתָא, וְלֹא הָוָה בְּגִוּיָּהּ.
 בְּגִין דְּעֶצְבוּנָא דֶּהוּה בֵּיה גְרָמָא לֵיה, (וְאִי גְרָמָא לֵיה הָא) (ס"א

דְּלָא) לָא הָוָה רוּחִיה בְּקִיּוּמִיה. וּבְגִין כֶּךָ וַתְּחִי רוּחַ יַעֲקֹב
 אֲבִיהֶם. וְהָכָא (כְּתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב), דְּעַד כְּעַן לָא אֶתְבַּשֵּׁר, מְנָא
 הָוָה יַדַּע. אֶלָּא וַיֵּרָא יַעֲקֹב, דְּחָמָא לְכָל דְּיִירִי אֶרְעָא

דְּאֲזִילֵי לְמִצְרַיִם, וּמֵיִתְּנָן עֲבוּרָא (הָדָא הוּא דְכְּתִיב וַיֵּרָא יַעֲקֹב).
 רַבִּי יִצְחָק אָמַר, תָּא חַוִּי, יוּד מְלָכָא זָכָה לְאַתְחַבְרָא
 בְּאַבְהֵן, וַיֵּרִית דְּיוֹכְתִּיָּה בְּגַוּוּיָּיהוּ. הָדָא הוּא דְכְּתִיב,
 אָבֶן מֵאֶסוּ הַבּוֹנִים הִיָּתָה לְרֹאשׁ פְּנֵה.

(נִדְפֵס וְאֵרָא לֹא א) רַבִּי יֵיסָא וְרַבִּי חֲזַקְיָה הָווּ אֲזִילֵי מִקְפוּטְקִיָּא
 לְלוּד, וְהָוָה עֲמַהוּן חַד יוּדָאֵי בְּמִטּוּל דְּקִפְטִירָא
 דְּחַמְרָא, עַד דִּהְווּ אֲזִילֵי, אָמַר רַבִּי יֵיסָא לְרַבִּי חֲזַקְיָה,
 אֲפַתַּח פּוּמְךָ וְאֵימָא חַד מְלָה מֵאֵינּוֹן מִיִּלֵּי מַעְלֵיִיתָא
 דְּאוּרֵיִיתָא, דָּאֵת אָמַר בְּכָל יוֹמָא קָמִי בּוּצִינָא קְדִישָׁא.
 פְּתַח וְאָמַר, (מִשְׁלִי ג) דְּרַכֵּיהָ דְּרַכֵּי נּוּעָם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ
 שְׁלוֹם. דְּרַכֵּיהָ דְּרַכֵּי נַעַם, אֵלִין אֲרַחֵן דְּאוּרֵיִיתָא.
 דְּמֵאן דְּאֲזִיל בְּאַרְחֵי דְּאוּרֵיִיתָא, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא אֲשֶׁרִי
 עָלֶיהָ נְעִימוֹתָא דְּשְׁכִינְתָּא, דִּי לֹא תַעֲדִי מִנִּיהָ לְעֵלְמִין.
 וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שְׁלוֹם, דְּכֻלְהוּ נְתִיבִין דְּאוּרֵיִיתָא כְּלָהוּ
 שְׁלוֹם, שְׁלוֹם לִיהָ לְעֵילָא, שְׁלוֹם לִיהָ לְתַתָּא. שְׁלוֹם לִיהָ
 בְּעֵלְמָא דִּין, שְׁלוֹם לִיהָ בְּעֵלְמָא דְּאַתֵּי.

אָמַר הַהוּא יוּדָאֵי, אֵיסִירָא (אֲסִתְרָא) בְּקִיסְטָרָא בְּהַאי קָרָא
 אֲשַׁתְּכַח, אָמְרוּ לִיהָ, מַנִּין לָךְ. אָמַר לוֹן, מֵאֲבָא
 שְׁמַעְנָא, וְאוּלִּיפְנָא הָכָא בְּהַאי קָרָא מְלָה (טְבָא). פְּתַח
 וְאָמַר, הַאי קָרָא בְּתֵרִין גּוּוּנִין אִיהוּ, וּבְתֵרִין סְטֵרִין. קָרִי
 בֵּיה דְּרַכֵּים, וְקָרִי בֵּיה נְתִיבוֹת. קָרִי בֵּיה נַעַם, וְקָרִי בֵּיה

שְׁלוֹם. מֵאֵן דְּרָכִים, וּמֵאֵן נְתִיבוֹת. מֵאֵן נְעַם, וּמֵאֵן
שְׁלוֹם.

אֵלֶּא דְרָכִיהָ דְרָכִי נְעַם. הֵיִינוּ דְכָתִיב, (ישעיה מג) הַנּוֹתֵן
בֵּינָם דְרָךְ, דְּהָא בְּכָל אַתְר דְּאַקְרִי בְּאוּרֵייתָא דְרָךְ,
הוּא אוּרַח פְּתִיחָא לְכָלֵּא. כְּהֵאִי אֲרַחָא, דְּאִיהוּ פְּתִיחָא לְכָל
בַּר נָשׁ. כִּךְ דְרָכִיהָ דְרָכִי נְעַם, אֵילִין דְרָכִים דְּאִינוּן
פְּתִיחֵן מֵאַבְהֵן, דְּכָרָאן בְּימָא רַבָּא, וְעֵאלִין
בְּגוּיָה, וּמֵאִינוּן אוּרַחִין מֵתַפְתְּחִין לְכָל עֵיבַר וּלְכָל סְטְרֵי
עֲלָמָא.

וְהֵאִי נְעַם, הוּא נְעִימוּ דְנִפְק מֵעֲלָמָא דְאַתִּי. וּמֵעֲלָמָא
דְאַתִּי נְהָרִין כָּל בּוּצִינִין, וּמֵתַפְרֵשֵׁן לְכָל עֵיבַר.
וְהֵהוּא טִיבוּ וְהֵהוּא נְהוּרָא דְעֲלָמָא דְאַתִּי, דְיִנְקִין (ב"א דִּירְתִּין)
אַבְהֵן, אֲקָרִי נְעַם. דְּבַר אַחַר, עֲלָמָא דְאַתִּי אֲקָרִי נְעַם,
וְכַד אַתְעַר עֲלָמָא דְאַתִּי, כָּל חֲדוּ וְכָל טִיבוּ וְכָל נְהוּרִין
וְכָל חִירוּ דְעֲלָמָא אַתְעַר, וּבְגִינִי כִּךְ אֲקָרִי נְעַם.
וְעַל דָּא תְנִינוּן, חֲיִיבִין דְגִיחֵנָם, בְּשַׁעְתָּא דְעֵאל שַׁבְתָּא,
נְיִיחִין כְּלָהוּ, וְאִית לְהוּ חִירוֹת וְנְיִיחָא. בְּשַׁעְתָּא
דְנִפִּיק שַׁבְתָּא, אִית לֵן לְאַתְעַרָא חִידוּ עֲלָאָה עֲלָנָא,
דְנִשְׁתַּזִּיב מֵהֵהוּא עוֹנְשָׂא דְחֲיִיבִיא דְאַתְדָּנוּ (ס"א דְאַהֲדָרוּ)
מֵהֵהִיא שַׁעְתָּא וּלְהֵלָאָה. וְאִית לֵן לְאַתְעַרָא וְלִימָא, (תהלים
v) וִיהִי נְעַם יְיָ אֱלֹקֵינוּ עֲלֵינוּ. דָּא הוּא נְעַם עֲלָאָה, חִידוּ
(ס"א חִירוּ) דְכָלֵּא, וְעַל דָּא דְרָכִיהָ דְרָכִי נְעַם.